

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Genus consolatorium. cap. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

prælitum est, ac suis ad populum homilijs, præsertim à Chryf. *Hom. 20.*
nam in Gen. vbi post tractatum locum, statim contra auaritiã *in Genes.*
sermonem aggreditur. Siue ergo de Euangelio fiat concio, siue
de vitute aliqua, vel vitio, siue de quacumque re, aut in quo-
cumque genere, post explicatam doctrinam facillimum erit ad
reprehendum deriuare sermonem, quamuis neque illud di-
xerim, omnem operam in sola vitij reprehensione ponendam.
Imo aio, etiam contrarias sæpe virtutes esse celebrandas, ali-
quando enim sperari plus emolumenti potest ex opportuna
pudicitia laudatione, quam ex importuna, & nimia incontinen-
tia exprobratione; ad laudes enim Castitatis incontinens
pudore suffundi potest, quæ non est modica reprehensio. *4. Moral.*
Quare concludant hunc locum Greg. & Isid. Habet (inquit ille) in *c. 9.*
Sanctis prædicatoribus vtraque regula aptum doctrinæ pòdus,
vt & rectè facientes nutriant, & peruersos animaduertentes
abscindant.] Hic autem his verbis vtitur. Is cui dispensatio
verbi commissa est etiam si sanctè viuat, & tamen perditè vi-
uentes arguere, aut erubescat, aut metuat cum omnibus qui eo
tacente perierunt perit, & quid ei proderit non puniri suo, qui
puniendus est alieno peccato? & addit. Mentior si non hoc do-
minus per Ezechielè prophetam sub cuiusdam terroris denun-
ciatione loquitur dicens, & tu fili hominis speculatorem de-
di te domui Israhel &c.] Et explicat ibidè locum Ezechielis.

4. Moral.
c. 9.

Lib. 1. de
Sum. bon.
c. 20.

Genus consolatorium. Cap. XIV.

Genus orationis Còsolatoriæ ad suasorium genus, & vitam
proprie illuminatiuam spectat, ad superandas difficulta-
tes quæ in virtutibus vel acquirendis, vel conseruandis sese
obiectant, & tolerandas plerasque vitæ præsentis calamitates,
quibus homines premuntur; quare intelligat Orator noster
hanc partem nec leuiter, nec rarò sibi esse pertractandam, tum *Oratori sæpe*
quia præsens vita omni calamitatum genere plenissima est, & *consolatio*
exilium, & lachrymarum vallis, in qua etiam virtus vndique *vsurpanda.*
& acerrimè oppugnatur, tum quia oportet nos hac in re Deum
imitari, qui hoc titulo mirifice gaudet, vt sit pater misericor-
diarum, & Deus totius consolationis, tum quoniam Sacræ pa-
ginæ refertissimæ sunt suauissimis vocibus, quibus ad conso-
landum excitamur, vt ad eum quodammodo finem reuocare
D. Paulus visus sit omnia cum dixit, Quæcùque scripta sunt, ad *Rom. 15.*
nostram doctrinam scripta sunt, vt per patientiam, & consola-
tionem

tionem scripturarum spem habeamus. Ergo sciat Concionator sui esse muneris recreare laborantes, afflictos erigere, pusillanimes ad spem, & fiduciam animare, confirmare omnes, denique miseros quorum magna est copia consolari, non solum, qui corporum calamitatibus, sed multo etiam magis qui spiritualibus premuntur angoribus, cuiusmodi sunt variae tentationes, scrupuli, ac desolationes. Argumenta vero si genericè loquamur, ad cuiusque generis calamitosos, ex iisdem generis suorum, ac dissuasorum locis sumuntur. quos praeter philosophorum decreta, & praecipua longe copiosius, ac perfectius, scripturarum sacrarum volumina, & sanctorum patrum fecundissima nobis scripta suppeditant, videlicet Primo ab honesto, ut Eleazarus senex, se ipsum consolabatur, magis fortiter mori eligens, quam simulare, se comedisse vetitos cibos, contra Dei legem: Non enim aetati nostrae dignum est, inquit, fingere, ut multi adolescentium arbitantes Eleazarum nonaginta annorum, transisse ad vitam alienigenarum, & ipsi decipiantur, Honestas autem haec inde manat, quoniam teste Iacobo, patientia opus perfectum habet, & teste Tertulliano ipsa est quae fidem munit, pacem gubernat, dilectionem adiuvat, humilitatem instruit, penitentiam expectat, exomologesim assignat, carnem regit, spiritum servat, manum continet, tentationes conculcat, scandala pellit, pauperem consolatur, diuitem temperat, amatur in puero, laudatur in iuvene, suspicitur in senes. Secundo a iusto, sicuti cum bonus latro in cruce dicebat ad socium, & nos quidem iuste pro peccatis nostris patimur. Quare prudenter Concionator monebit renocanda esse in memoriam varia peccata quae quisque in Deum commisit, & iustam pro iis a Deo inflictam punitionem patienter tolerandam. Ita se ipsum consolabatur sanctissimus Rex Dauid, eum persequente filio, fugere cogeretur, & maledictis a Semei vrgeretur, reduxit ad mentem, malum quod perpetravit, & aequanimiter pertulit quod audiuit, & contumeliosa verba non tam conuicta, quam adiutoria credidit, quibus se purgari sui que miseriam posse Deum credidit. Hunc locum egregie tractat Greg. Nazian, in oratione qua habuit in plaga grandinis, eleganter emmerans pleraque illorum hominum peccata, quibus Deus indignatus, grandines e caelo immiserat. Tertio ab ipsa rerum natura, nempe quod talia quae vulgo mala appellantur, non sint verè mala, tum quia a Deo authore, proueniunt, a quo malum esse non potest, tum quod multa bona pariunt, & tamen certum est,

Locis pro consolatione generis.

Honestum.

2. Matt. 6.

Iacob. 1.
Lib. de patientia.

Iustum.

Luc. 13.

2. Reg. 16.

In orat. de plaga grand.

Mala, peccata non sunt verè mala.

est, non posse arborem malam bonos fructus facere, tum quia etiam boni viri, Deoque charissimi ea cum lucro patiantur: imò, & Dei filius homo factus in se ipso pro cōmuni hominum salute pertulit. Basil. Morbus, paupertas, ignobilitas, mors, ceteraque id genus quæ hominibus sunt tristitia, non propriè malis annumeranda veniunt, propterea quod neque ea quæ istis aduerfantur inter maxima bona numeramus. Quarto, Sicut contra bona temporalia, & terrena quorum amissione saepe turbamur, ac dolemus, non sunt vera bona, cum eis pessimi homines abundant nonnunquam, & optimi careant. Quinto hæc quæ vocamus bona corporis, ac fortunæ non nisi commodato à Deo conceduntur, ut iniquum plane sit, ea repetenti Deo non alacriter reddere. Seneca quicquid (ait) est hoc quod circa nos ex aduentio fulget, liberi, honores, opes, ampla atria, referta vestibula, alieni commodatque apparatus sunt, nihil horum dono datur, collatitijs, & ad dominos redituris instrumentis scœna adornatur, alia ex his primo die, alia secundò referetur, mutuo accepimus, vsus fructus noster est, cuius tempus, ille arbitri muneris sui temperat. Tertul. quod nostrum (ait) videtur, alienum est, nihil enim nostrum, quoniam Dei omnia, cuius ipsi quoque nos. Itaque si damno affecti impatiētes erimus, non de nostro amissum dolentes, affines cupiditatis, deprehendemur, alienum quærimus cum alienum, amissum ægre sustinemus. Sexto poterit optima consolationis occasio sumi, si doceamus Deum omnium calamitatum esse authorem, & in eum semper oculos conuertendos esse. Sic apertè docet Spiritus sanctus in Amos 1. Hier. Iona, Eccl. bona, & mala, vita & mors, paupertas, & honestas à Deo sunt, & explicat Basil. affirmans, tanquam primum principium, id à nobis præsumi oportere, nihil nobis accidere posse Deo non volente, & omnia eum circa nos dispensare, tam modica quam magna. Ita Iob se ipsum solatur, Dominus est, inquit, qui dedit, idemque dominus abstulit. Sic David non in Semei maledicentem, sed in præcipientem Deum oculos conuertit, ut dicat. Dominus (ait) præcepit ei ut malediceret mihi. Dicitur autem Deus illi præcepisse, ratione non quidem culpæ, sed pœnæ, quia præuidēs Deus Semei peruerfitatem, illam maledictionem in bonum Davidis ordinavit. Maximè nos Christi Verbum in quacumque afflictione recreare poterit si dicamus, Calicem quem dedit mihi pater, non vis ut bibam illum? Septimo a fine, ob quem diuina providentia huiusmodi calamitatibus, vult nos in hac vita exerceri, non

In Hexã.
Hom. 2.

Bona temporalia cōmodato habemus.

Lib. de Cōsolat. ad Marciam cap. 10.

Li. de Pat. cap. 7.

Omnes pœnæ à Deo authore.

Amos. 3.

Isa. 45.

Hier. 18.

Iona 3.

Eccl. 11.

In Homil. Quod Deus non sit author malorū. 2. Reg. 16.

Finitis calamitatibus.

- enim potest vlllo modo dubium esse, non nisi in bonum nostrum id fieri, damnatis certè, pœnæ in vindictam irrogantur, nobis autem vt dicitur ad emendationem, non ad perditionem eueniunt. Ita Ioseph Patriarcha seipsum, & fratres suos solabatur ostendens Dei voluntatem fuisse non hominum. Hoc autè tanquam certissimum principium apud nos esse debet, vt fecerit canamus cum Dauide: Bonū mihi quia humiliasti me. Oportet ab vtilitate, quæ & in bonos, & in malos existit, nam mali hoc medicamento purgantur sapissimè, & illuminantur. *Is.* Vexatio dabit intellectum: sic in *Gen.* dixerunt fratres Ioseph, merito hæc patimur quia peccauimus in fratrem nostrum, sic filius prodigus in pressura, & fame positus, ad patrem rediit. Audi *Chrisologum*, Fames reuocat quæ saturitas exulem fecerat, fames illi patrem reddidit, cui copia tulerat non sentire genitorem. Quare, rectè *Bernardus*: Ego (inquit) plagis conscientia meæ nullum iudico accomodatius medicamentum probris, & contumelijs, non est proinde quod permouear hominibus omni opprobrio dignus, & despectione. *August.* Tu Domine semper aderas misericorditer seruies, & amarissimis aspergens offensionibus omnes illicitas iucunditates meas. Virtus autem bonorum in infirmitate perficitur, & probatur vt aurum in igne. Sicut ouum aquæ falsæ supernatat, dulci vero immergitur: ita deliciarum dulcedo frequenter ad ima deijcit, tribulationum falsedo iustos ad summa eleuat, quod exêplo *Dauidis*, ac *Salomonis* patet, quorum hic delitijs dissolutus est, ille tribulationibus multis eruditus, factus est homo secundum cor Dei. Non ex eo quod omnes pios, ac iustos velit aduersa colerare, & neminem immunè esse. Audi *Paul.* Omnes qui volunt pie viuere in Christo, persecutionem patientur & *Heb.* flagellat autem omnem filium quem recipit. Vnde infert, quod si extra disciplinam estis cuius participes facti sunt omnes, ergo adulteri, & non filij, proinde egregie *August.* flagellat (inquit) Deus omnem filium quem recipit, & tu forte exceptus eris. Si exceptus es à passione flagellorum, exceptus es à numero filiorum] & *Hieron.* Quis Sanctorū sine certamine coronatus est? (& subdit,) ne in immensum volumen extendam, quere, & inuenies, sanctos omnes aduersa perpeffos, solus *Salomon* in delictijs perpetuo fuit, & forsitam ideo corrui.] Quare *Ambros.* non dubitat patientiam tribulationum, vocare, matrem fidelium.] Decimo ab auxilio Dei qui non permittit nos tentari supra id quod possumus, sed facit cum tentatione prouentum vt pos-

Iudith 8.*Gen.* 45.*Psal.* 118.

Vtilitas multiplex.

Is. 24.*Gen.* 42.

Serm. de filio Prodigio.

2. Confess. cap. 2.

Omnes pij aduersis probantur.

Li. de Pass. cap. 5.*Epist. ad Eustach.*

22.

Lib. 1. Ep. 4. in fine.

Auxiliū Dei in aduersis non deest.

vt possimus sustinere, & semper adest afflictis Psal. cum ipso Psal. 90.
 sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum. Quare
 Dauid, securus clamat. Non timebo millia populi, quoniam
 tu mecum es. Mittit patrocinium Angelorum, & Sanctorum
 Dauid secundum multitudinem dolorum, consolationes tuas Psal. 93.
 lætificant animam meam. & Paul. Superabundo gaudio in omni
 ni tribulatione mea. Vndecimo a temporis breuitate quo du- 2. Cor. 7.
 rant. Id enim quod in præsentis est momentaneum ac leue tribu- 2. Cor. 1.
 lationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pon-
 dus, operatur in nobis. Hoc autem tanto magis poterit affli-
 ctum animum recreare si ei proponatur, Deum esse nostrum pa-
 trem, pastorem, medicum, defensorem, murum, scutum, refu-
 gium, umbraculum ab æstu, vnde merito fiducia quædam filio-
 rum nascitur, vt securi omnem sollicitudinem in eum proijcia-
 mus, quoniam ipsi cura est de nobis. Duodecimo A spe futuræ
 mercedis Heb. 12. omnis disciplina in præsentis quidem non vi-
 detur esse gaudij, sed mæroris, postea autem fructum pacatissi-
 mum exercitatis per eam reddet iustitiæ, & non sunt condigne
 passiones huius temporis ad futuram gloriam. Decimotertio
 multum adiumenti præbebunt, si exempla primum Christi Do-
 mini, deinde Sanctorum quædam describantur, & eorum hinc
 tormenta, inde patientia, & mentis tranquillitas oculis subij-
 ciatur; nam comparatione maiorum, quos plurimi pro Chri-
 sto passi sunt cruciatus, nostra videbitur longe minor calami-
 tas, vt Paul. dicebat: Nondum vsque ad sanguinem restitistis,
 Denique nil æque hominem in omnibus aduersis poterit conso-
 lari, quam si cordis nostri amorem in Deum conijciamus, quod
 aurea sententiâ testatur Chrysof. Nihil est inquit tam horri-
 dum, tamque tremendum quod hi qui vel morbo, aut pœnis
 discruciantur non superent si diuino sint amore incensi, ita vt
 neque ignis, neque ferrum, neque inopia, neque languor ali-
 quis, neque mors neque aliud quidpiam huiusmodi graue, aut
 molestum appareat ei, qui hunc sit erga Deum amorem conse-
 quutus.] Debet autem qui aliquem consolari desiderat, non
 durum, non seuerum sese ostendere, sed magis cômiseratione,
 & cõpensione vt, vt omnes aduertant eum sensu publici, & priua-
 ti mali valde tangi. Ita enim facilius eius qui patitur, dolor le-
 nitur, si socii sibi cõpatientem habeat, & quasi doloris illius par-
 tem sibi aliquam assumentem, præter quã quod ille amor, qui cõ-
 solando, & cõpatiando significatur, afflictum animum facilius exci-
 tat, vt argumentis assensum præstas, amici, cõsolationem admittat.

Genus

Merces futu-
ra.

Heb. 12.

Exempla.

Heb. 12.

Charitas
Dei.

In Hom. de
amore Dei &
tolerant. in
aduers.

Qui patien-
tẽ vult con-
solari, debet
compati.